

I.B ERANSKINA

PREBENTZIO- ETA JARDUKETA-PROTOKOLOA*
COVID-19aren AURREAN

UROLA ERDIKO ESKOLA KIROL KONTSEILUA

AZPEITIKO IKASTOLA
KARMELO ETXEGARAI

JUSTIFIKAZIOA, HELBURUAK ETA APLIKAZIO-ESPARRUA

JUSTIFIKAZIOA

Zalantzarik ez dago 2020-2021 ikasturtea berezia izango dela, COVID-19ari esparru guztietatik aurre egiteko, aurrean dugun egoera berri eta aparta kontuan hartuta.

Eskola-kirolari ez zaio arrotz egoera hori, inondik inora ere ez. Argi daukagu funtsezkoa dela gure adingabeen kirol-jarduera ziurtatzea. Eta ez osasunaren, sozializazioaren edo jolasaren ikuspegitik ariketa fisikoa egitea haurrentzat beharrezkoa delako bakarrik, baita, horrez gainera, kirola erregulartasunez egiteak immunitate-sistema indartzen laguntzen duelako ere, eta horrek, aldi berean, gaixotasunari aurrea hartzen eta sintomatologia arintzen laguntzen du.

Eskolako kirol-jarduera fisikoaren ezaugarriek (instalazioak, materialak, kontaktuak, taldeko joan-etorriak eta gaua igarotzea eskatzen duten jarduerak, kirolarien adina) asko zailtzen dute eskola-kiroleko programak eta egungoa bezalako krisi-egoera sanitarioa uztartzea.

Hori dela eta, kirol-erakunde guztiek ezarri behar dituzte kirolarien, teknikarien eta jardueretan esku hartzen duten gainerako eragileen artean kutsatzeko arriskua gutxitzea ahalbidetuko duten prozedurak. Protokolo honetan jaso diren prozedura horiek aldatu egiten dituzte kirola egiteko baldintzak, hain zuzen ere, pandemiaren aurrean segurtasuna areagotzeko, ezin litekeenez bestela izan.

Horrela, funtsezkoa da kirolariek, familiek, teknikariek eta erakundeko gainerako eragileek egoera ulertzea. Urte berezia dugu hau, jarduerak egokitu egin behar izan dira edo beste era bateko jarduerak egin beharko ditugu, eta denok jabetu behar dugu hauek direla posible diren baldintza bakarrak eta onenak baldin eta une honetan dugun errealitate honetan kirol-jarduera fisikoak garatu nahi baditugu.

Gogoan izan behar da protokolo honetan jaso diren neurriek osasun-agintariek eta kiroladministrazioek ezarritako arauak eta jarraibideak betetzen dituztela, eta horiek, pandemiaren intzidentziari eta eskumenak dituzten erakundeek hartzen dituzten erabakien arabera, aldatu egin daitezkeela.

Azkenik, protokolo hau zuzen ezartzeak eta, ondorioz, kirol-jarduera seguruak egiteak eskatzen du konpromiso irmoa hartzea inplikaturako pertsona guztiek, hau da, familiek, kirolariek, teknikariek, erakundearen arduradunek, etab. Hartu beharreko neurriak aplikatzean, funtsezkoa da erakundea osatzen duten pertsona guztien eta bakoitzaren erantzukizun indibiduala eta kolektiboa.

HELBURUAK

Erakundeak helburu nagusi bat bete behar du protokolo honekin:

- Erakundearen kirol-jarduerak segurtasun-baldintzatan antolatu behar ditu, eta, horretarako, dagozkion prebentzio- eta higiene-neurriak ez ezik COVID-19arekin erlazionaturako kasuak edo egoerak hautematen direnerako jarduketa-jarraibideak ere ezarri behar ditu.

Helburu hori lortzeko, oinarritzkoa da bigarren mailako helburu bat ezartzea:

- Kirol-erakundea osatzen duten pertsona guztiei erantzukizun indibidualaren eta kolektiboaren garrantziaren berri eman behar die, guztiak horren inguruan sentsibilizatu eta kontzientziatu behar ditu, eta arriskuei aurrea hartzeko eta kasu baten aurrean jarduteko jarraibideak eman behar ditu.

Horrela, funtsezkoa da protokolo honetan jasotako helburuak, neurriak eta orientabideak behar bezala komunikatzea/hedatzea, baita horiek etengabe ebaluatzea ere, jarraipena etengabea izan dadin eta, hala badagokio, aurrean ditugun egoera aldakor eta berrietara egokitu ahal izan dadin.

APLIKAZIO-ESPARRUA

Protokolo hau aplikatu behar da erakundeak antolatzen dituen eta foru-aldundiaren eskolakiroleko programen esparruan garatzen diren era guztietako jardueretan, hau da, lehiaketa-, irakaskuntza-, detekzio-, jolas- edo kirol- eta kultura-jardueretako saioetan.

Era berean, erakundeak eskola-kiroleko programetatik kanpora antolatzen dituen eta forualdundiak baimenduta dauden jardueretan ere aplikatuko da.

PROTOKOLOAREN ARDURA DUTEN ORGANOAK ETA PERTSONAK

1. ERAKUNDEKO OSASUN-ARDURADUNA*

Erakundeak osasun-arduradun bat izendatu behar du. Eredu bat gehitu da III. eranskinean.

Pertsona hori izango da protokoloaren arduradun teknikoa, eta berak zainduko ditu horren dinamizazioa eta funtzionamendu egokia.

Pertsona horrek nahitaez izan behar du Kirolaren Euskal Eskolaren bidez erakundeek irudi horrentzat garatuko duten prestakuntza.

Honakoak izango dira bere eginkizunak, zehatzago adierazita:

- Erakundearen jarduten duten langile eta/edo boluntario guztiei, baita kirolari adingabeen familiei ere, jakinarazi beharko dizkie ezarrita dauden prebentzio-, jarduketa- eta, hala badagokio, diziplina-neurriak. Jatorrizko informazioa nahiz ondoren egindako edozein aldaketa jakinaraziko die.
- Gainbegiratuko du adingabe bakar batek ere ez duela jarduera hasiko bere familiak protokoloaren berri baduela, protokoloa onartzen duela eta betetzeko konpromisoa hartzen duela jasotzen duen agiria sinatu eta erakundera bidali arte. Berdin jokatu du teknikariekin eta arbitroekin jarduerari hasiera eman aurretik.
- Etengabe gainbegiratuko ditu erakundearen jarduerak, hain zuzen, protokoloan jaso diren prebentzio- eta higiene-neurri guztiak eta eskumenak dituzten agintariek ezarritako gainerako arauak betetzen direla ziurtatzeko.
- Jarduketa koordinatuko du eta beharrezko komunikazioa ezarriko du osasun-agintariek eta/edo familiekin edo eragindako pertsonekin baldin eta jarduerak garatzen diren bitartean sintomak dituen pertsona bat edo COVID-19 kasu bat hautematen bada.

COVID-19ari aurre egiteko prebentzio-neurriak ez betetzeagatik eragindako arriskuekin zerikusia duten arau-hausteak erakundearen barne-araubideko edo diziplinako erregelamenduan sartzeko proposamenak garatuko ditu eta gobernu- edo zuzendaritzaorganora bidaliko ditu haiek onar ditzaten. (Erakunde-motaren arabera, litekeena da hori erakunde gobernu- edo zuzendaritza-organoaren (Batzarra, Ikastetxeko Eskola Kontseilua, etab.) eginkizuna izatea).

Protokoloa betetzen ez den kasuetan erakunde gobernu- edo administrazio-organoak hartu beharrezko diziplina-neurriak ezartzeko proposamena egingo du. (Erakunde-motaren arabera, Zuzendaritza Batzordeak, Lehendakariak, Zuzendaritza Taldeak, Kiroletako Batzordeak, etab.)

- Beharrezko kudeaketak egingo ditu protokoloarekin zerikusia duen informazioa erakundearen webgunean jarrita egon dadin. Jatorrizko informazioa nahiz ondoren egindako edozein aldaketa jarriko da.

- Dagozkion salbuespenak ezarriko ditu aldagelak erabiltzeari, laguntzaileak sartu ahal izateko baimenari eta antzekoei dagokienez.
- Protokoloari buruz egiten den edozein informazio-eskaerari erantzungo dio.
- Protokoloa etengabe ebaluatuko du eta, hala badagokio, hura egokitzeko proposamenak helaraziko dizkio erakundeko zuzendaritza- edo administrazio-organoari.

Une hauetan, honakoa da erakundeko osasun-arduraduna:

- XABIER MUNIBE IKASTOLA: MAIALEN EPELDE
- FLOREAGA SALESTAR IKASTETXEA: MIKEL PASTRIAN
- IRAURGI IKASTETXEA: JOSEBA LIZARRALDE
- AZPEITIKO IKASTOLA IKASBERRI: ALAITZ BADIOLA
- ERREZILGO SAN MARTIN HERRI ESKOLA: LOREA RUEDA
- KARMELO ETXEGARAI IKASTOLA: MIKEL SEGUROLA

2. ERAKUNDEKO ZUZENDARITZA- EDO ADMINISTRAZIO-ORGANOA

Honakoak izango dira erakundeko zuzendaritza- edo administrazio-organoaren eginkizunak:

- Erakundeko osasun-arduraduna izango den pertsona izendatuko du.
- Protokoloa eta, hala badagokio, protokoloan egiten diren aldaketak onartuko ditu.
- Hala badagokio, COVID-19ari aurre egiteko prebentzio-neurriak ez betetzeagatik eragindako arriskuekin zerikusia duten arau-hausteak erakundearen barne-araubideko edo diziplinako erregelamenduan sartzeko proposamenak onartuko ditu.
- Dagozkion diziplina-neurriak ezarriko ditu protokoloa betetzen ez den kasuetan.

3. INPLIKATUTA DAUDEN BESTE ERAGILE BATZUK

Protokoloa behar bezala eta modu seguruan ezartzeko, ezinbestekoa da kirol-erakundea osatzen duten gainerako pertsonen (teknikarien, kirolarien, familien, arbitro-taldearen, eskolakirolaren arduradunaren) inplikazioa.

Pertsona horien eginkizunak eta pertsona horiek kontuan izan beharreko beste hainbat alderdi pertsona edo kolektibo horietako bakoitzarentzat sortu den informazio-materialean, eranskinetan, jasota daude.

PREBENTZIO-ELEMENTUAK

1. PREBENTZIO- ETA HIGIENE-NEURRI OROKORRAK

- Ikastetxe bakoitzak bere instalazioak erabiliko ditu eskola kirola aurrera eramateko.
- Ikastetxeek ikastorduetan dituzten burbuilak mantentzen saiatuko dira.
- Eskola-kiroleko programetarako erabili nahi diren kirol-instalazio eta espazioek, erakundearenak izan edo hirugarren batenak izan, 2020-2021 ikasturteko eskola-kirolerako Jarduteko Arau Orokorretan ezarritako neurriak errespetatu beharko dituzte.
- Hirugarren batenak diren instalazioak erabiltzen badira, atal honetako hainbat puntutan instalazioen erakunde titullarrak ezarritako neurriak jaso beharko dira, eta beste puntu batzuk, berriz, erakundearen beraren antolaketaren arabera bete beharko dira.
- Instalazioen titularra erakundea bera bada, lau puntuak zehaztu beharko dira, 2020-2021 ikasturteko eskola-kirolerako Jarduteko Arau Orokorretan atal horietarako ezarritakoa errespetatuz (ondorengo oharretan zehaztuta dago).

a. JENDE-PILAKETAK SAIHESTEKO ANTOLAKETA-NEURRIAK

- Honako hau ezartzen da Jarduteko Arau Orokorretan:
 - Espazioa: burbuila bakoitza eremu mugatu batean arituko da.
 - Materiala saioen hasieran eta bukaeratan desinfektatuko da.
 - Sarrera/irteerak toki desberdinetatik bideratuko dira eta burbuilak ez dira nahastuko.
 - Saioen ordutegia arratsaldeko 16:30etatik 20:00etara bitartean izango da.
 - Ahal den neurrian 1,5 metroko segurtasuneko distantzia mantenduko da ilaratan.
 - Instalakuntzetan ahal den jende gutxien egongo da, jende pilaketak saihestuz.
 - Informazioa kartelak edota seinaleztapenak ikastetxean bertan daudenak erabiliko dira.
 - Saiok hasi aurretik eta amaitzean eskuak garbituko dituzte.

b. ESKUEN HIGIENEA

- Eskuen higienerari begira, ziurtatuko da pertsona guztiek eskura izango dituztela etengabe jardueraren lekuan eta leku komunetan (sarrerak, komunak, jantokiak, etab.) ura, xaboia eta eskuak lehertzeko papera, eta, ahal bada, gel hidroalkoholikoak.
- Era berean, jarduera-motaren eta beste kirolari batzuekin edo materialekin dagoen kontaktuaren arabera, gomendagarria litzateke jardueretan, denbora jakin baten ondoren, atsedendiak egitea kirolariek eskuak garbitu ditzaten.

c. GARBIKETA ETA DESINFEKZIOA

- Kirol-instalazio edo -espazio propioak erabiliko dira, bereziki zainduko dira garbiketa eta desinfekzioa, garbiketa-programa trinko baten bidez, eta hainbat pertsonaren eskuekin maiz kontaktuan dauden objektu eta azalaren desinfekzioa berrikusiko da. Kontuan hartuko da Osasuneko sailburuaren 2020ko apirilaren 2ko AGINDUA, gainazalak garbitzeko eta desinfektatzeko neurriak eta SARS-CoV-2k (Covid-19ak) eragindako pandemiaren ondoriozko beste higie-neurri batzuk hartzen dituen, bai eta haren jarraibide teknikoak ere.
- Era berean, erabilitako babes-materialak (maskarak) behar bezala botatzeko elementuak jarriko dira.“

d. ESPAZIOAK ETA INSTALAZIOAK AIREZTATZEA

- Era berean, espazioen aireztapen naturala eta mekanikoa areagotuko da, barnean airea berritzen laguntzeko, ahal den neurrian kanpoko airearekin lan eginez, birzirkulazioa minimizatuz eta barruko aire-korronteak saihestuz.

2. MASKAREN ERABILERA

Maskarak uneoro erabili beharko dira, osasun-agintariek ezarritakoaren arabera.

Kirolariek ez dute nahitaez erabili beharko kirola egiten duten bitartean, jarduera fisikoa intentsitate gutxikoa den diziplina eta jardueretan izan ezik.

Hitzaldi teknikoetan, kirolariek maskarak erabili beharko dituzte nahitaez, entrenamenduetan edo lehiaketetan ematen diren kasuetan izan ezik, hala nola taldeko azalpenetan edo hutsarteetan; horietan uneoro errespetatu beharko dute pertsonen arteko segurtasun-tartea.

Era berean, kirolariek, lehiaketa edo jarduera hasi ondoren, parte hartzen hasteko zain dauden egoeretan ere erabili beharko dute, edo euren esku-hartzea amaitu dutenean baina lehiaketa edo jarduera oraindik amaitu ez den egoeretan. Kasuistikaren arabera, kirolarien jarduerak aldizkakoak direnean (lehiaketan berriz sartzeko eskubidea duten aldaketak, parte hartzeko txandak, etab.), atsedenerako edo kirola ez egiteko espazioetarako maskarak edo pertsonen arteko distantzia ziurtatzeko mekanismoak nahitaez erabiltzea ezarri ahal izango da, azken kasu horretan maskararen erabilera gomendagarria ez bada.

Teknikariak eta epaile eta arbitroak maskara eraman beharko dute etengabe, beren jarduera behar bezala egin ahal izateko ahalegin fisiko handia egin behar duten jarduera edo egoeretan izan ezik.

Jarduera, entrenamendu edo lehiaketetako saioetan kirol-jarduera fisikorako erabiltzen den denbora-tartetik kanpo, maskara nahitaez erabili beharko dute bai kirolariak eta talde teknikorako kideak, bai kirol-instalazioen edo -espazioen esparru osoan dauden beste pertsona batzuek.

Betebehar horiek ez dira eskatuko osasun-agintariak baimendutako kasuetan (arnas-arazoak, ezintasunak, etab.).

Joan-etorrietan, gaua igarotzean, jantokietan eta eskola-programako jarduerari lotutako bestelako egoeretan, osasun-agintariak eremu horietarako ezarritakoa errespetatu beharko da uneoro.

3. JARDUERAK: SAIOAK, ENTRENAMENDUAK ETA LEHIAKETAK

KONTAKTUAK GUTXITZEA

Kontaktu kopurua murrizte aldera, saioak edo entrenamenduak, ahal den neurrian, honela egingo dira:

- Ahalik eta jende gutxienarekin, eta beti ikastorduetako burbuilak mantenduz talde edo azpitaldeetan antolatuta, jarduera gauzatzeko behar diren teknikariak barne.
- Ahalik eta indibidualizatuenak izango dira, eta, ahal bada, egin beharreko ariketetan pertsonen arteko gutxieneko segurtasun-distantzia mantentzen saiatuko dira (gaur egun, 1,5 metrokoa da).
- Teknikariak taldeetan lan-azpitalde egonkorak ezarriko dituzte, eta, ahal den neurrian, ikasgeletako talde egonkorak errespetatuko dira.

JARDUERAK AIRE ZABALEAN

Ahal den guztietan, jarduerak aire zabalean egingo dira.

MATERIALEN ERABILERA

Ahal den neurrian, materialak partekatzea saihestuko da.

Jarduerarako ezinbestekoak diren erabilera komuneko materialei gomendatutako higiene- eta garbiketa-neurriak aplikatuko zaizkie. Materiala saioen hasieran eta bukaeratan desinfektatuko da.

Inola ere ezingo dira partekatu ur-botilak; kirolari bakoitzak bere botila eraman beharko du, norberaren izena nabarmen ikusteko moduan jarrita, nahasketarik izan ez dadin. Berdin jokatuko da saioan zehar norberak erabiltzeko bestelako kirol-materialarekin edo material osagarriarekin (toallak, petoak, etab.), kirolarien artean nahasketarik izan ez dadin. Ezingo dira partekatu janariak eta edariak, ezta mukizapiak edo antzeko elementuak ere; guztiak

indibidualak izango dira. Kirolariek asko izerditzen duten, airea indarrez botatzen duten edo listu asko jariatzen duten jardueretan, gomendagarria litzateke kirolari bakoitzak toalla bat eramatea jarduerara eta, tarteka, teknikariek atsedendaldi bat egitea garbitzeko.

Botikineko materiala erabiltzen denean, erabili duen pertsonak erabili eta botatzeko eskularruak jantziko ditu beti.

ALDAGELAK

Debekatuta dago aldagelak erabiltzea, egoerak hala eskatzen duenean izan ezik (eguraldi txarra denean, beste herri batzuetan bizi diren haurrak eta joan-etorri luzeak egin behar dituztenak daudenean, uretako jardueretan, etab.). Osasun-arduradunak ezarriko ditu neurri honen salbuespenak.

Aldagelak erabili behar izanez gero, jarduerako teknikariak ezarriko du babes-arauak eta pertsonen arteko distantzia fisikoa errespetatzeko sistema bat. Txandak egiten badira, jarduerak garatzeko ezarritako azpitaldeak hartuko dira kontuan.

Horrela, entrenamenduen edo lehiaketen aurretik, horiek egiten diren bitartean eta ondoren antolatu nahi izaten diren hitzaldi teknikoak, baldintzek ahalbidetzen badute, jokalekuan bertan edo kirol-instalazioen harmailetan egingo dira, aldageletan edo espazio txikiagoetan egin beharrean.

LAGUNTZAILEAK EDO IKUSLEAK

Instalazioetan ezingo da egon jardueran parte hartzen ari diren taldeetako kide ez den ikuslerik edo beste inor, ez lehiaketetan, ez saio edo entrenamenduetan.

Kirol-espaziora honako hauek baino ezin izango dira sartu: kirolariak eta eskola-lizentzia duten edo dagokion jardueran ofizialki izena emanda dauden teknikariak; lehiaketa-jardueren kasuan, epaileak, arbitroak eta antolatzaileak; kirol-erakundeetako osasun-arduradunak eta eskolakiroleko arduradunak, dagokion administrazioan horrela egiaztatuta daudenak; jarduerak egiten diren kirol-instalazioetako langileak; eta administrazio publikoek baimendu dituzten beste pertsona batzuk.

Kirolari adingabeak jarduerak irauten duen denboran bakarrik egongo dira kirol-espazioetan. Jarduerak amaitu ondoren, ezingo dira kirol-espazioan gelditu.

Adingabeei jardueretara laguntzen dieten pertsonak instalazioetako edo esparruetako sarrerako ateetan utziko eta jasoko dituzte. Adingabeek ezinbestez behar badute arropaz aldatzeko edo antzeko laguntza, laguntzaileak osasun-arduradunarekin harremanetan jarri beharko dira bere oniritzia izateko.

Lehiaketetan kirol-espazioetara sartu nahi duen edonork, sar daitekeela egiaztatu beharko du lizentziaren edo ziurtagiriaren bidez.

KIROL-PRAKTIKARAKO EDUKIERA

Kirol-instalazioetan, kirol-praktikarako gehieneko edukiera baimendutako edukieraren % 60 izango da.

Instalazioaren gehieneko edukiera instalazioaren sarreran adieraziko da. Osasun-arduradunaren erantzukizuna izango da jardueren eguneroko plangintzak edukieraren muga inoiz gaindituko ez duela gainbegiratzea.

Dena den, teknikariek kontrolatuko dute euren jarduerak burutzen ari diren kirol-espazioaren edukiera, inoiz gaindituko ez dela zainduz.

AGURRAK ETA OSPAKIZUNAK

Ez dira baimenduko kontaktu fisikoa eskatzen duten agurrak eta/edo despedidak edo ospakizunak. Kirolariek ekintza horiek ukitu gabe burutzeko, talde bakoitzeko teknikariek beste modu batera egitea proposatuko dute.

4. JARDUEREI LOTUTAKO BESTE ELEMENTU BATZUK

JOAN-ETORRIAK

Ahal den guztietan, joan-etorriak modu aktiboan egitea (oinez, bizikletaz, patinetez) eta banaka edo, hala ezin bada, familia-unitatearen arabera egitea gomendatzen da.

Familia-unitate diferentetako pertsonak bidaiatu behar duten ibilgailuak erabiltzen badira, joan-etorrien esparruan administrazio eskudunak ezarritako arauak bete beharko dira.

GAUA IGAROTZEA ETA / EDO JANTOKIA DUTEN JARDUERAK

Egin beharreko jarduerak gaua igarotzea eskatzen badute, partekatutako logelak jarduera garatzeko azpitaldea osatzen duten kirolariek okupatuko dituzte, ehuneko hirurogeian, erakundeko teknikariek gainbegirata. Ohatzea erabiltzen bada, pertsona bakar batek beteko

du. Gutxienez bi metroko segurtasun-distantzia errespetatuko da okupatutako oheen artean, edo hesi-neurriak ezarriko dira.

Kanpin-dendak erabiltzen direnean, pertsona batek lo egin ahal izango du denda bakoitzean. Parte-hartzaileak bizikideak badira, denda bera okupatu dezakete. Dendak fisikoki bakartuta dauden hainbat gela baditu, logela horiek hartu ahal izango dira, eta egunero jaso, garbitu eta

aireztatuko dira. Halaber, gaua vivac egoeran igarotzea baimentzen da, zakuen segurtasun- eta higiene-distantzia mantenduz.

Jantoki itxiak erabili behar badira, edukieraren ehuneko hirurogeira mugatuko da haien okupazioa, eta jankideen arteko segurtasun-tartea mantenduko da. Txandak ezartzea gomendatzen da, jarduerak garatzeko ezarritako azpitaldeak mantenduz. Jantoki irekien kasuan, pertsonen arteko segurtasun-tartea mantendu beharko da. Inolaz ere ezin izango da janaririk edo tresnarik partekatu horretarako (platerak, edalontziak, mahai-tresnak, ezpainzapiak, etab.).

ALDI BEREAN EGITEKO BESTE JARDUERA BATZUK

Debekatu egongo da jarduerak edo lehiaketak egiten diren aldi berean jarduera ludikoak edo komertzialak antolatzea. (Adibidez: tabernak, stand komertzialak, puzgarriak eta beste jarduera ludiko batzuk, etab.)

GIZARTE-DESABANTAILAN DAUDEN KOLEKTIBOEN BABESA

Erakundeak, ahal duen neurrian, neurriak ezarriko ditu baliabide gutxien dituzten eta COVID19aren pandemiak ekonomikoki kaltetu dituen familiek kirol-jarduera egiten jarraitu ahal izan dezaten.

COVID-19ko KASUEN AURREAN JARDUTEKO PROZEDURA

1. FAMILIEN ETA GAINERAKO PERTSONALAREN JARDUKETA

COVID-19ari lotuta egon daitezkeen sintoma ohikoenetako bat duten —adibidez, 37^otik gorako sukarra, hotzikara, eztula, airea falta denaren sentsazioa, usaimena eta dastamena galtzea, eztarriko mina, giharretako minak, buruko mina, ahulezia oro har, beherakoa edo gorakoa— kirolariek eta erakundeko gainerako kideek ezingo dute kirol-jarduerara joan, ezta COVID-19a diagnostikatu dietelako bakanduak daudenek, edo COVID-19aren sintomak dituen edo diagnostikatu dioten pertsona batekin harreman estua izategatik etxean berrogeialdia betetzen ari direnek ere.

Lehiatzen duten erakundeetako kirolarien gurasoek edo tutoreek, kirol-jarduera dagoen egun bakoitzean, hau hasi aurretik, kirolari horiek COVID-19aren sintomarik ez dutela egiaztatu eta ziurtatu beharko dute. Halaber, etxeko norbaiti (adingabeari edo beste pertsona bati) COVID-19a diagnostikatu badiote, kirol-erakundeari eta norberaren erreferentziako osasun-zentroari ohartarazi beharko diete eta, hala badagokio, ardurapean duten seme-alaba edo adingabea etxean eduki beharko dute. Lanordutik kanpo bada, eta premiazko sorospena beharrezkoa bada, hauek dira Osakidetzaren Larrialdietako telefonoak: Araba: 945 244444; Bizkaia: 944 10000; Gipuzkoa: 943 461111.

Ikasturtearen hasieran, familiek idatzizko konpromisoa hartuko dute kirol-erakundearekin alderdi horiek betetzeko. Erakundeek eredu bat erantsi dute kirol-erakundeek erabili ahal izateko.

Baldintza hori bera eta idatzizko konpromisoa eskatuko diete teknikariei, epaileei eta kirolerakundearen eskola-kiroleko jardueretan nahastuta dauden gainerako pertsoneri. Erakundeek eredu bat erantsi dute entitateek erabili ahal izateko.

2. KIROL-ERAKUNDEAREN JARDUKETA

COVID-19KO KASU BAIEZTATUAK

Kirol-erakundeko kirolari edo pertsonaleko kide batek COVID-19an positibo ematen duenean, erakundean protokoloa betetzeko izendatutako arduradunak kasua Osakidetzako zerbitzuetara deribatuko du, dagozkien osasun-protokoloak aplikatzeko.

Halaber, erakundeko osasun-arduraduna osasun-agintaritzaren (aztarnariak) esku jarriko da eta, hala badagokio, berekin harremanetan izan diren pertsonen informazioa emango du.

COVID-19 SINTOMAK JARDUERAREN AURRETIK

Zuhurtasun-printzipio gisa, entrenamendu, saio edo lehiaketa bat hasi aurretik, kirol-talde bateko pertsona batek sukarra edo COVID-19aren sintoma argiak dituen kasuetan, honako neurri hauek hartuko dira:

- Saioak edo entrenamenduak bertan behera geratuko dira, erakundeko osasunarduradunak, osasun-agintariek harremanetan jarri ondoren, oniritzia eman arte.
- Talde-kirol bateko partida baten aurretik gertatzen bada, parte hartzen duen kirolerakundearen osasun-arduradunak beste taldeari/erakundeari jakinaraziko dio partida nahitaez bertan behera geratuko dela. Halaber, ahalik eta azkarren, erakunde antolatzaileari ere jakinaraziko dio honek jakin dezan eta behar diren neurriak har ditzan.
- Bakarkako kirol bateko lehiaketa baten aurretik gertatzen denean, parte hartuko duen kirolerakundearen osasun-arduradunak antolakuntza-erakundeko osasun-arduradunari jakinaraziko dio positibo eman duen pertsonaren kirol-taldeko gainerako kideek ez dutela lehiaketan parte hartuko.

COVID-19 SINTOMAK JARDUERAN ZEHAR

Kirol-jardueran zehar gaixotasunaren sintomak (sukarra, eztula, arnasteko arazoak, etab.) agertzen badira, jarduerari lotutako teknikariek kirol-erakundearen osasun-arduradunari jakinaraziko diote. Honek, berriz, kirolariaren familia abisatuko du kirolaria jasotzera joan dadin. Familia bere osasun-zentroarekin harremanetan jarriko da, eta bertan baloratuko da egoera. Baloratu arte, pertsona bakandua mantenduko da. Gaixotasunaren sintomak kirol-erakundeko gainerako pertsonetan agertzen badira, haiek ere etxera joan beharko dute eta gomendio berberak bete beharko dituzte.

Erakundeko osasun-arduradunak, egoera zein den ikusita, une horretan bertan jarduera bertan behera geratuko den edo aurrera jarrai dezakeen aztertuko du. Bigarren kasu horretan, jardueraren teknikariei prebentzio- eta higiene-neurriak zorrotz ditzaten eskatuko die: kontakturik gabeko jarduerak eta pertsonen arteko distantziak handitu, maskararen erabilera derrigortu (intentsitate txikiko jarduerak gauzatzea), eskuen eta gorputzeko beste atal batzuen higiene-neurriak maiztasun handiagoz hartzea, etab. Teknikariek muturreko neurri horiek euren kabuz hartu beharko dute, kutsatzeko aukera edo arrisku txikiena dagoela uste dutenean.

FAMILIEKIN ETA ERAKUNDEKO BESTE PERTSONA BATZUEKIN KOMUNIKAZIOA

Erakundearen barruan gertatutako COVID-19ari lotutako kasu edo egoera baten aurrean, familiei edo erakundeko beste eragile batzuei jakinarazi behar dietenean, jakinarazpen hori, kasu bakoitzaren arabera, osasun-agintariek edo kirol-erakundeak berak egingo dute. Bigarren kasuan, jakinarazpena osasun-arduradunak egingo du beti (ez teknikariek).

DIZIPLINA-NEURRIAK ETA HAUEK BETETZEN DIRELA KONTROLATZEA

Kirol-erakundeak protokolo honetan finkatutako arauak ez betetzearekin lotutako hainbat arauhauste erantsi ditu Barne Araubideko Erregelamenduan, baita kutsatzeko arriskua handitzen duten jokabideekin edo jarrerekin lotutako beste batzuk ere.

Arau-hausteak:

- Arau-hauste arinak:
 - Kirol-espazioetan edo jardueran agintariak eta erakundeak maskararen erabileraren inguruan finkatutakoa ez betetzea.
 - Jarduera egikaritzeko finkatutako eskuen eta gorputzeko beste atal batzuen higieena ez betetzea.
 - Doministiku egitea, nahi gabe finkatutako babes-mekanismoak erabili gabe.
 - Behin eta berriz, instalazioko lurzorura edo beste azalera batzuetara txistua, mukiak edo antzekoak botatzea nahi gabe.
 - Beste pertsona baten kirol-material pertsonala erabiltzea edo partekatzea, hori egitea debekatua dagoen kasuetan.
 - Beste pertsona baten arrisku bereziko banakako erabilerako materialak (ur botilak, toallak, zapiak, etab.) erabiltzea edo partekatzea nahi gabe.
 - Kontaktuko agur, despedida edo ospakizun bat nahi gabe egitea. ○ Norberari dagozkion jardueren denboratik kanpo kirol-instalazioan egotea.
 - Aldagelak nahi gabe baimenik gabe erabiltzea.

- Arau-hauste larriak:
 - Kirol-espazioetan edo jardueran agintariak eta erakundeak maskararen erabileraren inguruan finkatutakoa ez betetzea, behin eta berriz.
 - Jarduera egikaritzeko finkatutako eskuen eta gorputzeko beste atal batzuen higieena ez betetzea, behin eta berriz. ○ Doministiku egitea, finkatutako babes-mekanismoak nahi gabe edo behin eta berriz erabili gabe.
 - Kirol-praktikaren arabera beharrezkoa ez den egoeratan beste pertsona bat ukitzea edo harengana gehiegi eta nahita hurbiltzea, haren borondatearen aurka. ○ Beste pertsona baten kirol-material pertsonala erabiltzea hori egitea debekatu denean eta pertsona horrek baimendu ez duenean. ○ Beste pertsona baten arrisku bereziko banakako erabilerako materialak (ur botilak, toallak, zapiak, etab.) nahita erabiltzea edo partekatzea.
 - Teknikarien, epaileen edo kirol-erakundeko edozein arduradunen agindu zuzenak ez betetzea, kutsatzeko arriskua eragin dezaketen egoeratan.
 - Agurrak, despedidak edo ospakizunak ukituz egitea nahita edo behin eta berriz.
 - Norberari dagozkion jardueren denboratik kanpo kirol-instalazioan egotea behin eta berriz.

- Berariaz aldagelak baimenik gabe erabiltzea. ○ COVID-19a duelako edo izan duelako haur bati edo beste pertsona bati iseka egitea edo hura mespretxatzea. ○ Bost arau-hauste arin metatzea.
- Arau-hauste oso larriak:
 - Kirol-espazioetan edo jardueran agintariak eta erakundeak maskararen erabileraren inguruan finkatutakoa ez betetzea, behin eta berriz eta berariaz.
 - Beste pertsona bati berariaz txistua, mukiak edo antzekoak botatzea edo doministiku egitea. ○ Kirol-praktikaren arabera beharrezkoa ez den egoeratan beste pertsona bat ukitzea edo harengana gehiegi eta nahita hurbiltzea, behin eta berriz eta haren borondatearen aurka. ○ Beste pertsona baten arrisku bereziko norbanakoak erabiltzeko materialak (ur botilak, toallak, zapiak, etab.) hartzea, nahita pertsona horri jakinarazi gabe.
 - Teknikarien, epaileen, osasun-arduradunaren edo kirol-erakundeko beste edozein arduradunaren agindu zuzenak ez betetzea, kutsatzeko arrisku handia dagoen egoeratan. ○ Kirol-jarduerara COVID-19ari lotutako sintomak dituela joatea, behar diren neurriak hartu gabe edo hartutako konpromisoak bete gabe. ○ Kirol-erakundeko kide den pertsonak edo bere bizikidetzaren unitateko beste pertsona batek COVID-19a duela edo honi lotutako sintomak dituela ez jakinaraztea kirolerakundeari.
 - COVID-19a duelako edo izan duelako haur bati edo beste pertsona bati jazarpena edo bullying egitea, edo egoera horren inguruan gezur bat hedatzea. ○ Hiru arau-hauste larri metatzea.

Arau-hauste mota bakoitzerako ezarri beharreko zigorrak jada jasota daude Barne Araubidean.

Halaber, lanaren bidez lotuta dauden pertsonen arau-hausteen kasuan, aplikatzekoa den hitzarmen kolektiboan edo negoziatutako baliabide baliokidean xedatutako neurria hartuko da.

Osasun-arduradunak arau-hauste horien eta jarritako zigorren berri familiei, teknikariei eta epaileei emango die. Halaber, teknikariak kirolariei haiek azalduko dizkiete, eta arauak betetzea eta hezkuntza-balioa oso garrantzitsuak direla erakutsiko diete.

PROTOKOLOA ETA HARTUTAKO NEURRIAK HEDATZEA ETA EZAGUTZEA

Protokolo hori eta bere eraginpean dauden pertsona guztiek hartu beharreko neurriak ezagutzen direla bermatzea ezinbestekoa da. Horretarako, protokoloak eta neurriak zabaltzeko eta ezagutzera emateko erakundeak bitarteko hauek erabiliko ditu:

HEDAPEN OROKORRA

- Orokorrean, kirolarien familia guztiei eta erakundearen egitura osatzen duten pertsona guztiei —langileak eta boluntarioak— mezu elektronikoa bat igorriko diete. Bertan, Protokolo hau onartu dela jakinaraziko diete eta protokoloa bera modu eraginkorrean aplikatzeko laguntza eskatuko diete. Familientzako, kirolarientzako, teknikarientzako eta epaileentzako sortutako dibulgazio-materialera eta Protokolora esteka bat erantsiko dute. Erakundeek sortutako dibulgazio-materiala bere horretan emango da edo, erakundeari egokia iruditzen bazaio, erakundearen baldintzetara egokituta (eta/edo erakundeari egokia iruditzen zaion beste edozein dokumentu).
- Federazioaren web-orriko gune nagusi batean, datu hauek bilduko dituen espazio espezifiko bat jarriko da:
 - Erakundeko osasun-arduradunaren izena eta harekin zuzenean harremanetan jartzeko modua (telefonoa eta posta elektronikoa).
 - Familientzako, kirolarientzako, teknikarientzako, epaileentzako, osasunarduradunarentzako eta erakundeko arduradunarentzako sortutako informaziomateriala eta Protokoloa, baita egokitzat jotzen den gaiari lotutako beste edozein dokumentazio ere.
- Kirolguneen sarreran, aldageletan eta beste gune estrategiko batzuetan, prebentzioan eta higiegan arreta berezia edukitzeko kartelak ipiniko dituzte. Hala egingo da, kirol-instalazioa edo kirolgunea norberarena denean. Instalazioa norberarena ez denean, bertako titularrari kartel horiek jartzea proposatu ahal izango zaio. [Web-esteka](#) Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailak sortutako kartelak ikusteko.
- Erakundeek kartel-eredu batzuk egin dituzte. Euren webguneetatik jaitsi daitezke.

JAKINARAZPEN/SENTSIBILIZAZIO ESPEZIFIKOAK

Eragile edo kolektibo mota bakoitzerako informazio-materialen zein familiek, teknikariek eta epaileek sinatu beharreko konpromiso dokumentuen erreferentziako ereduak lotu dira.

- **Familiak**, jarduerak hasi aurretik:
 - Posta elektronikoa bidez igorriko dena:
 - Erakundearen protokoloa.

- Familientzako sortutako informazio-materiala, euren obligazioak, erantzukizunak eta eskubideak ezagutzeko.
 - Kirolarientzako sortutako informazio-materiala, familiek adigabeei ezagutzera emateko eta, kirol-erakundearekin batera, haren inguruan sentsibilizatzen laguntzeko.
 - Prebentzio-neurriak eta parte-hartze baldintzak ezagutzeko, onartzeko eta haiekin konprometitzeko dokumentua. Jarduerak hasi aurretik sinatu eta erakundeari entregatu beharko zaio.
 - Jarduera-taldetan banatuta bilera telematikoak egingo dituzte, neurri guztiak ezagutzera emateko, familien papera eta konpromisoa oso funtsezkoa dela azaltzeko, eta euren zalantzak edo kezak argitzeko.
- Erakundeko **teknikariak**, jarduerak hasi aurretik:
- Posta elektronikoko bidez igorriko dena:
 - Erakundearen protokoloa.
 - Teknikarientzako sortutako informazio-materiala, euren obligazioak, erantzukizunak eta eskubideak ezagutzeko.
 - Kirolarientzako sortutako informazio-materiala, teknikariek euren ardurapean dituzten kirolariei lehen saioan/entrenamenduan jakinarazteko.
 - Derrigorrezko higiene eta prebentzioko neurri pertsonalak ezagutzeko, onartzeko eta haiekin konprometitzeko dokumentua. Jarduerak hasi aurretik sinatu beharko dute.
 - Teknikariek bilera telematikoak egingo dituzte, neurri guztiak ezagutzera emateko, haien papera eta konpromisoa oso funtsezkoa dela azaltzeko, neurriak betetzen ez diren kasuetan ezarriko diren zigorren berri emateko eta sor daitezkeen zalantzak argitzeko.
- **Kirolariak:**
- Jarduerak hasi aurretik:
 - Familiek prebentzio- eta higiene-neurriak betetzeak duen garrantziaz sentsibilizatuko dituzte, kirolarien informazio-materiala oinarritzat hartuz.
 - Jardueraren lehen egunean:
 - Teknikariek prebentzio- eta higiene-neurri guztien inguruko azalpen xehatua emango diete, kirolarien informazio-materiala oinarritzat hartuz.
- Erakundeko **epaileak:**
- Lehiaketak hasi aurretik, posta elektronikoko bidez edo fisikoki, dokumentu hauek banatuko dizkiete:
 - Epaileentzako sortutako informazio-materiala, euren obligazioak, erantzukizunak eta eskubideak ezagutzeko.
 - Derrigorrezko higiene eta prebentzioko neurri pertsonalak ezagutzeko, onartzeko eta haiekin konprometitzeko dokumentua. Jarduera hasi aurretik sinatu beharko dute.

Erakundearen erabakiz edo agintari eskudunen arau edo ildo berrien ondorioz protokoloan egiten den edozein aldaketaren berri eraginpean dauden pertsona guztiei emango diete posta elektronikoz, gutxienez. Halaber, aldaketak oso garrantzitsuak badira edo hasieran hartutako neurriak asko aldatzen badituzte, bilera telematikoak egin ahal izango dira aldaketa horiek azaltzeko/hedatzeko. Gerora, aldaketa horien berri kirolariei eman beharko zaie, zuzenean familien eta teknikarien bitartez.

PROTOKOLOAREN EBALUAZIOA ETA JARRAIPENA

Egoera berria dela kontuan hartuz, funtsezkoa da hartutako neurriak eta hautemandako jarrerak eta jokabideak etengabe ebaluatzea eta haien jarraipena egitea. Hala, erakundearen maila guztietan taldekako balorazioak edo bilerak planteatuko dituzte.

ZUZENDARITZA-ORGANOAREN BILERAK

Osasun-arduradunak erakundearen zuzendaritza- edo administrazio-organoaren bileretan hartuko du parte. Bilera horietako gai-zerrendan COVID-19ari aurre egiteko erakundearen jarduketak eta egoera baloratzeko puntu bat ezarriko da.

Ikasturte honetako egoera berezia denez, hilabete bakoitzean gutxienez bilera bat egingo da. Edozein unetan ezohiko bileretarako deialdia egin ahal izango da edo bilerak maizago egin ahal izango dira, hala egitea beharrezkoa dela ikusten bada, batez ere ikasturtearen hasieran.

BILERAK TEKNIKARIEKIN

Ikasturtea hasi ondoren, teknikariek bilera telematikoak egingo dira egoeraren balorazioa egiteko, neurriak zuzen aplikatzen ari direla ziurtatzeko, haiek egokitzeko —behar izanez gero—, eta sor daitezkeen zalantzak argitzeko. Horretarako, gutxienez, bilera hauek egitea proposatuko da:

- Jarduerak hasi eta astebetera.
- Jarduerak hasi eta hilabetera.
- 2. hiruhilekoaren hasieran.
- 3. hiruhilekoaren hasieran.

TEKNIKARIEN ETA KIROLARIEN ARTEKO BILERAK

Asteko lehen saioan teknikariek taldean egiteko balorazio labur parte-hartzaile bat planteatuko dute, COVID-19ari aurre egiteko neurrien funtzionamendua aztertzeke eta, hala badagokio, jarrerak eta jokabideak zuzentzeko.